

Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0224U000828

Державний реєстраційний номер: 0121U109863

Відкрита

Дата реєстрації: 12-01-2024

1. Етапи виконання

Номер етапу: 3

Назва етапу: Встановлення факторів ризику появи та поширення вірусних інфекцій рослин в агроєкосистемах України та формулювання засад системи управління вірусологічними ризиками.

Початок етапу: 01-2023

Закінчення етапу: 12-2023

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код ЄДРПОУ/ІПН: 02070944

Підпорядкованість: Міністерство освіти і науки України

Адреса: вул. Володимирська, буд. 60, м. Київ, 01033, Україна

Телефон: 380442393333

Телефон: 380442393230

E-mail: office.chief@univ.net.ua

WWW: <http://www.univ.kiev.ua>

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Міністерство освіти і науки України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 38621185

Адреса: проспект Берестейський, буд. 10, м. Київ, 01135, Україна

Підпорядкованість: Кабінет Міністрів України

Телефон: 380444813221

E-mail: mon@mon.gov.ua

WWW: <https://mon.gov.ua/ua>

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

КПКВК: 2201040

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7713 - кошти держбюджету

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 900.000 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Вірусологічний менеджмент небезпечних захворювань рослин як складова біобезпеки України

Назва роботи (англ)

Virological management of dangerous plant diseases as a component of biosafety of Ukraine

Реферат (укр)

Об'єкти дослідження: фактори ризику появи та поширення вірусних інфекцій рослин. Мета роботи: встановлення і оцінка ролі важливих факторів ризику появи та поширення вірусних інфекцій рослин в агроєкосистемах України. Методи дослідження: вірусологічні, серологічні, молекулярно-біологічні та статистичні методи досліджень. Складено перелік, вивчено поширення, встановлені коло хазяїв та механізми передачі шкочинних вірусів комерційно важливих рослинних культур. Проведено скринінг перспективних сортів окремих культур на несприйнятливості до відповідних вірусів. Вивчені філогенетичні властивості найбільш небезпечних вірусів рослин для розуміння основ їх вірулентності та шляхів їх еволюції, а також оптимізовані методи молекулярної діагностики таких патогенів і проаналізований епідемічний потенціал небезпечних вірусів в агроєкосистемах України. На основі описаних властивостей українських ізолятів вірусів рослин обґрунтовані фактори ризику появи та поширення вірусних інфекцій з урахуванням епідеміологічно важливих критеріїв. Сформульовані засади системи вірусологічного менеджменту для рентабельного використання біоресурсів та біобезпеки України. Встановлено, що в умовах України основними факторами ризику появи і поширення вірусних хвороб рослин є відсутність регулярного моніторингу посівів на вірусні захворювання, імпорту насіння/рослинного матеріалу, різноманіття способів передачі вірусів, адаптивність вірусів, циркуляція переносника (-ів), широка сприйнятливості сортів рослин до певних вірусів та/чи відсутність стійких сортів, недотримання агротехніки та антропогенне забруднення агроєкосистем.

Реферат (англ)

Objects of the research: risk factors for the emergence and spread of plant viral infections. The aim of the work: establishment and evaluation of the role of important risk factors for the emergence and spread of plant viral infections in agrieosystems of Ukraine. Methods of the research: virological, serological, molecular biological and statistical methods. We have complied the list of harmful viruses of commercially important plant crops, as well as have studied their spread, the host range and mechanisms of transmission. Screening of promising varieties of individual crops for (in)susceptibility to the corresponding viruses was carried out. The phylogenetic properties of the most dangerous plant viruses were studied in order to understand the basis of their virulence and the ways of their evolution, as well as methods of molecular diagnostics of such pathogens have been optimized, while the epidemic potential of dangerous viruses in the agroecosystems of Ukraine was analyzed. On the basis of the described properties of Ukrainian isolates of plant viruses, the risk factors for the appearance and spread of viral infections are described, taking into account epidemiologically important criteria. Principles of the virological management system for cost-effective use of biological resources and biosafety of Ukraine have been proposed. It was found that in the conditions of Ukraine, the main risk factors for the appearance and spread of viral plant diseases are the lack of regular monitoring of crops for viral diseases, the import of seeds/plant material, the variety of means of virus transmission, virus adaptability, vector'(s) circulation, wide susceptibility of plant varieties to certain viruses and/or lack of resistant varieties, non-compliance with agricultural techniques and anthropogenic pollution of agroecosystems.

Індекс УДК: 578

Коди тематичних рубрик НТІ: 34.25

6. Науково-технічна продукція (НТП)

НТП 1

Назва продукції (укр): Перелік, поширення, коло хазяїв та механізми передачі шкочинних вірусів комерційно важливих рослинних культур.

Назва продукції (англ): List, distribution, range of hosts and mechanisms of transmission of harmful viruses of commercially important plant crops.

Очікувані результати: Перелік актуальних вірусів, небезпечних для комерційного вирощування важливих рослинних культур

Галузь застосування: 72. Наукові дослідження та розробки

Опис продукції (укр): Складено перелік, вивчено поширення, встановлені коло хазяїв та механізми передачі шкочинних вірусів комерційно важливих рослинних культур. Проведено скринінг перспективних сортів окремих культур на несприйнятливості до відповідних вірусів. Вивчені філогенетичні властивості найбільш небезпечних вірусів рослин для розуміння основ їх вірулентності та шляхів їх еволюції, а також оптимізовані методи молекулярної діагностики таких патогенів і проаналізований епідемічний потенціал небезпечних вірусів в агроєкосистемах України. На основі описаних властивостей українських ізолятів вірусів рослин обґрунтовані фактори ризику появи та поширення вірусних інфекцій з урахуванням епідеміологічно важливих критеріїв. Сформульовані засади системи вірусологічного менеджменту для рентабельного використання біоресурсів та біобезпеки України. Встановлено, що в умовах України основними факторами ризику появи і поширення вірусних хвороб рослин є відсутність регулярного моніторингу посівів на вірусні захворювання, імпорту насіння/рослинного матеріалу, різноманіття способів передачі вірусів, адаптивність вірусів, циркуляція переносника (-ів), широка сприйнятливості сортів рослин до певних вірусів та/чи відсутність стійких сортів, недотримання агротехніки та антропогенне забруднення агроєкосистем.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Впроваджено

Строки впровадження:

Виробник продукції: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Права інтелектуальної власності: За договорами

Форми та умови передачі продукції: Спільні НДДКР

7. Бібліографічний опис

Статті в журналах, що індексуються БД Scopus та/або Web of Science Core Collection – 35; статті у журналах, що входять до переліку фахових видань України – 16; монографії – 3; підручників, навчальних посібників, словників, довідників – 3; захищених докторських і кандидатських (доктора філософії) дисертацій – 4.

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 176

Мова звіту: Українська

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

Андрійчук Олена Миколаївна (к. б. н., доц.)

Дуніч Аліна Анатоліївна (к. б. н.)

Коротєєва Ганна Володимирівна (к. б. н., доц.)

Мищенко Лідія Трохимівна (д. б. н., професор)

Пожитов Ілля Миколайович (д.філософ)

Снігур Галина Олександрівна (к. б. н., н.с)

Тагер Кирило Володимирович

Харіна Алла Володимирівна (к. б. н., доц.)

Шевченко Олексій Володимирович (к. б. н., старший науковий співробітник)

Шевченко Тетяна Петрівна (д. б. н., доц.)

Керівник організації:

Толстанова Ганна Миколаївна (д. б. н., професор)

Керівники роботи:

Будзанівська Ірина Геннадіївна (д.б.н., професор)

Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкрІНТЕІ

Юрченко Т.А.